

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

19 de compendio fiscali ex Cœlibatu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

notum, tanquam iam heres, & postea successit, nam ea tanquam ab indigno auferuntur, *Marian. in l. 2. de iis quib. ut indign. lib. 34. P. tit. 9. l. quidam. §. fin. & l. sequen. de donatio. in P. l. fi. C. de pact. 17. Pœna pecuniaria accedit fisco eius qui ab accusatione recessit, l. 1. de iur. jf. P. l. 1. §. si quis autem ab accusatione, ad de Turpil. lib. 48. P. tit. 16. 18. Defertur fisco rei litigiosa, pendente lite venditæ scienter, pretium & tantundem, exceptis alienationibus causâ dotis, & iure transactionis vel diuisionis vel legati, vel fideicommissi, *l. fin. de litigio. 8. C. tit. 37. 19. Ex contractu priuato potest queri fisco, & pœna quæ soluenda fisco inferitur compromisso, nisi stetur arbitrio, l. 1. de iur. jf. in Pi. Rebus: in commenta. ad regias const. tractat. de arbit. & arbit. arti. 1. gloss. 13. nume. 12. & sequentibus. 20. Accedit fisco pœna quæ debetur ex contractu inuito contra prohibitionem, ut in l. si de contract. Indi. lib. 1. C. tit. 5. 4. l. auferunt. 46. §. quod a preside, de iur. jf. P. cum similib. ibi not. in verbo vendicatur, l. 2. de iis quib. ut indign. in P. l. mercatores de commerc. & mercat. C. 21. Et fisci sunt multæ pro pœna impostæ, l. multarum seuerâ compendia. 5. de mod. mulctand. lib. 1. C. tit. 55. l. consiliarios, l. 1. de assessor. lib. 1. C. tit. 52. 2. 2. Pœna fraudantis vectigal legitimum, confiscatio est, cum incidit in commissum, l. commissi. 14. de publica. lib. 39. P. tit. 4. cum similib. nisi per quinque annuum resti in commissum venientem fisco non perierit, postea enim qui fraudauit vectigal, totus erit, l. 2. de vectig. & commissi. lib. 4. C. tit. 61. 23. Domus in quam aliquid ex sepulcro violato delatum est, consentiente domino, fisco adjudicatur, l. secunda. de sepult. viola. C. cum pœna 20. librarum auri, quam soluunt violantes, l. 3. C. cod. 24. Qui in baltheis & equestribus frænis ausus fuisset lapides pretiosos inferere veluti lacinthos, margaritas, fisco quinquaginta libras auri debebat. Et qui cultum imperatorum ex auro vîrpasset, vel fabricando, vel deferendo, centum librarum auri multa damnabatur fisco, pœna quoque imminente capitali, in l. om. nul. in franio & in eque. §. lib. 11. C. tit. 11. 25. Iudex qui noluerit audire cum, quise docere paratus est, immunitatem a functionibus publicis, debet fisco 50. libras auri, appartor 50. l. 2. de offic. civil. iudi. lib. 1. C. tit. 46.**

De Compendiis ex pœna eorum, qui ciuitates suas relinquunt. Cap. 18.

- 1 Curialis iure in fisco delato, in quod relicta ciuitate sua se contulisset priuatur: Et inibi de amore in patriam, & de bono ciue.
- 2 Ciues reparare domos, quas in ciuitate habent, coguntur, aut adificare de nouo.
- 3 Decuriones ex cinibus delecti munera obibant: & ibi decurionibus, & decurionibus & decuriis, & quid curia, & curiales. Et num. 5.
- 4 Corporati vrbis Roma nec rus, ut nec curiales, se poterant habitandi causa conferre. Valens Christianos profectus odio.
- 6 In duabus ciuitatibus posse quem incolam esse, & strag, ad munerâ cogi subeunda.
- 7 Quid faciat ciuem alicuius ciuitatis.

1 Si t ciuitatis cuiusdam curialis, id est, in numerum magistratuum relatus ciuitatis immemor rus habitandi causa se conferebat, eo quod ob rusticum fundum ciuitatem contempsisset, fundo priuabatur, quod fisco quærebatur, l. 1. de decurion. l. 1. de curia relicta. ciuis rus habi. §. C. lib. 10. C. tit. 37. Et existimati impui, qui patriam contemserint, potissimum qui personam in ea gerunt publicam, quales ii curiales curiis & populo præpositi munerum ciuilium dispensatores, quibus satis est, si inferuiant, ut ait Augustus l. curialis, 21. de decurio. lib. 10. C. tit. 31. Aulus Gabinius trib. pleb. suadens Pompeio recuanti bellum contra Pyratas, o Pompei, inquit, mihi & patria concede, cui & natus es & educatus, teque eius commodis inferuire oportet, eius causa nullos labores, nulla pericula subire iugere, sed etiam, si res ita ferat ut moriendum sit, pro ea quouis mortis genere, Dion. Cassius, lib. 36. Hist. Roma firmat hoc Cice. 4. ad Herennium. Omnis peregrinatio, ut ait Cicero ad Mar. Celiuum lib. 2. episto. fam. obscura & sordida est iis, quorum industria in patria potest esse illustris. Et rursum Cicero in Vatinnium: Cuius est is, qui patriam suam diligit, ac bonos omnes saluos & incolums desiderat. Et hic argumenta plura peti possunt a loco communi dilectionis patriæ, & obedientiæ quæ iuris naturalis seu gentium est, l. 2. de iust. & iure.

2 § Cui t & addo ciuem non probe dici, si vnitatem illam ciuitatis a qua ciuis est, curare recuset, etiã inde seorsum fecedat.

Quam obrem & Cæsares in curiales & ciues præclaram hanc legem statuerunt his verbis, l. singularum, 8. de a. si. priuat. l. 2. C. tit. 10. Singularum vrbium curiales etiam inuui, vel reparare intra ciuitates, quas olim habuerunt domos, vel de nouo adificare cogantur: illic semper munus inferuiri, & auctari propter frequentiam ciuitatum. Possessores vero, qui non erunt curiales in vrbibus in quibus domos possident, easdem domos dirutas neglectasque reparant: iudicaria ad conseruandum hoc præceptum auctoritate retinendi: Non enim omnes habitatores alicuius ciuitatis curiales erant, sed dignissimi ex illis meritis & facultatibus, ad subeunda patriæ munera eligebatur, l. ad subeunda. 46. de decurio. lib. 10. C. § Et t decurionum & curialium publica fuisse munera constat ex Livio in 1. & Dionysio Halicarnalæo in 2. Sed apertius ex Pomponio Læto libr. de magistr. in princ. Multitudinem, inquit, Romulus vel secundum alios Seruus Tullius in partes tres, quas tribus appellauit, & tribus duces, tribunos: ipsos autem tribus singulas in triginta partes diuisit, quas curias dixit: quoniam earum cura respublica sententiam expediebat, indeque lata a regibus quadam leges curiate dicit. Curiarum præfectos, Curiones dixit: diuisit & singulas curias in decurias, id est, alias decem partes, quarum præpositi decuriones. Possunt etiam dici curiales, qui lecti ex curiis in senatorium ordinem reducti erant, ut acitatum est ante primum interregnum, teste Feneftella libr. de magistratibus, capit. 4. Et senatus quoque curia dicebatur: quia ille rempublicam curat, quemadmodum & curia a curia dicitur secundum M. Terentium Varronem 5. de lingua Latin. Accipitur & curialis in hoc exemplo, quo is prohibetur ciuitatem suam relinquere, pro decurione & præposito curiis: nam eadem prohibitio quæ fit curiali, in l. si curial. §. C. lib. 10. C. fit & decurionia Pomponio Iuricons. l. 1. de decurion. lib. 50. P. tit. 2. § Quod t & ad corporatos vrbis Romæ producendum est, cum 4 & ii ciuitate donati, suffragiis possent ad munera decurionum peruenire, & eisdem functionibus subiciantur. Quare nec illis licet extranea vel peregrina loca incolere, & si fecerint ad vrbem retrahuntur, l. 1. de priuileg. corp. vrb. Roma. libr. 11. C. tit. 14. Quod & stricte iussit obseruari Valens Cæsar, ut ab eremo Christianum curialem ad munera reuocauerit, l. quidem ignaua. 26. de decurion. lib. 10. C. tit. 31. Quanquam hic non zelo publico fecerit, sed odio Christiani nominis, quo flagrabat: nam & hic persecutus est ecclesiam Dei, Paul. Diacon. lib. 11. & plures Christianos Gothis obiecit occidendos, alios quoque 80. episcopos ad se missos legatos, cum nauibus incendit, ut scribit Sozomenus libr. 5. capit. 14. & Greg. Nazianzenus in Monodia, & alii.

§ Alciatus t libr. 1. iur. parerg. capit. 26. & in l. pupillis. 29. §. de curionibus, de verborum significat. existimauit curiales esse, ex decurionibus & principalibus ciuitatis cuiusque electos, qui munera omnia sustinere cogebantur, & ab aliis exigere. Vtunque tamen res se habeat, exploratum est, curiales municipalibus muneribus obstrictos esse, & ideo prohibitum illis iure, ne se alibi transferrent, ne desertores officii impositi essent.

§ Sed t si quis non adhuc decurio in aliam ciuitatem se conferat, verum est ciuitatem illam secundam, quæ plurimum est, non confiscari. Ceterum placuit huiusmodi incolam, vtriusque ciuitatis muneribus posse affici, si quando visum sit municipibus, l. 1. & final. de municipib. & original. lib. 10. Cod. tit. 38. Paul. in l. incola. 29. ad municipal. lib. 50. P. tit. 1. Potest namque municipis originarius, qui munere aliquo non fungitur alibi transferre domicilium libere, l. 1. de incol. lib. 10. Cod. tit. 39. & ibi esse etiam incola, qui talis erit, si intra mœnia ciuitatis, vel intra saltum pomeria habitet, l. 3. de incol. eod. Non enim incolam facit habitatio intra territorii ciuitatis fines sola, neque is ad subeunda munera cogi potest ibi. Ceterum si eodem anno duarum ciuitatum incola, in vtraque ad munus vocetur, vel ad decurionatum, vel ad alium honorem, præfertur ciuitas originaria, Paulus in l. libertus. 17. §. præscriptio, ad municipal. lib. 50. P. tit. 1. Alterius enim ciuitatis incola, potest in loco originis fieri consul, l. priuilegio. 6. de incol. lib. 10. Cod. tit. 39. § Ciues t in summa facit, origo, manumissio, allectio, adoptio: incolas domicilium, municipis quoque origo paterna, l. ciues. 7. de incolis. lib. 10. Cod. l. 1. ad munic. in P.

De compendio fiscali ex cœlibatu. Cap. 19.

- 1 Calibes antiquitus certum pendebant erario pecuniam ex lege, cuius auctores Camillus & Postumius: eandem, & Plato in l. 1.

2 *Quomodo intelligenda illa lex cœlibatus.*

3 *Suolata pena cœlibatus postea.*

1 **D**Eferrebat̄ antiquitus ex lege in ærarium certa pecunia & multa indicta & exacta per censores a cœlibitibus: auctores eius feruntur Camillus & Posthumius, *Vlp. Max. li. 2. cap. 4.* Nam lex quæ vetabat cœlibatum, transfuit etiam castigatorem ad censores, *Cicero 0. 3. de leg.* Plato fere eandem legem ita sancit *6. de leg. b.* *Si quis viuat in ciuitate sine connubio, & egerit trigintaque annos: singulis annis, si de maximo censu est, diachimus centum mulietur: si de secundo, septuaginta: si de tertio sexaginta, si de quarto, triginta.* Verum Plato illam pecuniam non ærario, sed Iunoni consecrari iussit. Quæ t̄ leges probabiles aliqua ratione erant, in illis qui caste viuere non poterant, & melius sic nubere quam vri, *1. ad Corinth. 7.* vel habita ratione temporis, in quo ob bella propemodum periturum genus erat hominum, nisi generatione repararetur, quod fit per nuptias legitime, *§. 1. de nupt. in auth.* Porro nec matrimonium imperatum virginitatem uolentibus perpetuum satis docuimus in Artis mirabilisyntaxib. etiam apud gentiles, apud quos vestales & alie virgines erant summo in honore, *docuimus lib. 40. Syntax. art. mir. cap. 11.*

2 **¶** Et deinceps, t̄ postquam in mœchos iusta constituta vindicta, & cum lex Dei innotuit euangelica, cœlibatus approbatus & laudatus est castus, *prior. ad Corinth. 7.* sublatumque vectigal & pœna cœlibitibus, & qui liberos non habebant imposta, etiam iure ciuili, *l. 1. de infirman. pœn. cœlib. & orb. lib. 8. C. tit. 58. Sancimus, inquit Iustinianus, §. sancimus de Lenonib. in auth. col. 3. tit. 1. omnes seu natus secundum quod possunt, castitatem agere, que etiam sola Deo, cum fiducia possibilis est, animas hominum presentare. Nuptie terram implent, virginitas paradysum, & op. nuptia. 32. quest. 1.* Ecce futurum esse in ecclesia Dei prædixerat Dauid, dicens, *Psal. 44. & ibi in Enthyminis, adducuntur regi virgines.*

De aliis pœnis deferendis fisco. Cap. 20.

1 **A**uri libram fisco pendis occupans ex grege Principis equum, & pœna arboris lauree succidentium eadem refertur: vel eorum qui ex syluis Principis cadunt vel emunt.

2 **L**icet non exponere liberos lege Romuli quomodo, & de abolitione legis, & de pœna.

3 **A**lia causa proscriptio bonorum.

1 **N**isicum t̄ etiam deferretur pœna libre vnius auri, ab eo qui ex armento vel grege Principis equum vel equam occupauerit, neque reddiderit ad vocem præconis quærentis: si duos vel duas, duarum librarum: sic pro singulis vnam libram auri præbebit. Quod si ex aliis gregibus, sex vncias auri nisi sponte obtulerit, *l. 1. de greg. dom. lib. 11. Cod. tit. 75. l. 1. de his qui se deser. lib. 10. Cod. tit. 13.* Ementes & vendentes ex arboribus lucorum Daphnes in Syria, vel Persides in Ægypto 50. libras auri fisco debebant, *l. 1. de cupress. libr. 11. Cod. tit. 77.* Item qui cupressos etiam sponte lapsas in syluis Principis transfuit propria auctoritate, vel exciderit etiam si alias nouellas subrogauerit, obnoxius fisco 50. librarum auri pondo, *l. 1. eodem titulo.* Cautum de arboribus & syluis Principis in Gallia, constitutionibus propriis regis. ¶ Inuenimus t̄ etiam inter leges Romuli eam, quæ necessitatem colonis imponit educandi quicquid illis nasceretur masculum: e filibus autem primogenitas: nullam autem prolem necari permittit minorem triennio, nisi si quid mutilum, aut alioquin prodigiosum in ipso partu esset editum: tales enim fetus exponi a parentibus non vetuit, sed iudicatos prius quinque vitis proximis vicinis, si illis quoque exponendos esse visum fuisset. Contra autem legem committentium præter alias multas, etiam dimidium bonorum addixit ærario, *Dionysius Halicarnassensis lib. 2.* Hodie tamen ut suo loco latius traditur, & ius necis & exponendi in liberos prohibetur, & iustum ut quisque subolem suam omnem cuiuscunque sit generis & fortunæ nutriat, *l. 2. de infant. expo. lib. 8. Cod. tit. 52. l. ne: filium. 9. de patr. pot. lib. 8. Cod. tit. 1. 47.* Imo & iure Pandectarum, qui partum non agnosceret, extraordinario iudicio coerceretur, *Paulus in l. 1. §. pœna de liber. agnos. lib. 25. P. tit. 3.* Proscribantur & bona eorum, qui spectaculis, diebus festis potissimum dominicis interfuisent, quive die dominico actus iudiciales exercuisent, *l. final. de feriis, libr. 3. Codic. tit. 12.*

2 **¶** Sunt t̄ & alie causæ proscriptio, quæ, cum de criminibus agatur, apparebunt, ex quibus ditatur ærarium. Atque hæc pauca exempli causa nunc sufficit monuisse, cetera ad propria

relego loca. Compendia quoque alia proprie infinita fisci sunt, quæ priuilegii nomine illi concedunt, quæ cum fute sint ab aliis tractata, conuieo. cum & tractatum edideri de fisco & fisci priuilegiis Lucas Parmensis. Tractat & Castrensis in *l. fin. de priuileg. fisci. C. Interpretet. in tit. de sententiis aduersus fiscum non retrahendis. lib. 10. C.*

De Ædificiis & Operibus publicis seu vniuersitatatis. Cap. 21.

1 **Æ**dificia publica magnificentius quam priuata olim exstructa. Valerius Publicola eminentes aedes, ne offenderet populum, in plana submisit. eod.

2 **N**ouum opus publicum non debet incipi, priusquam capium perficiatur.

3 **Æ**dificans opus publicum de vitio intra quindecim annos tenetur, se suosque obligat.

4 **Æ**dificium priuatum publico non iungendum, intra 15. pedes, vel iuxta horrea publica 100. pedum, emnis præscriptione cessante.

5 **S**uper ergasteria publica licet ædificare.

6 **Q**ui contribuit ædificiis publicis, & qui non.

7 **Q**uibus liceat titulos suos, operibus publicis inscribere vel assignere.

8 **P**ræterea & loca publica non possunt, quam a publicis personis habitari.

9 **I**n palatio non licet priuatis nuptias & conuiuia celebrare.

10 **I**n summa enumerata omnino opera publica.

Apu d̄ antiquos cura erat maxima ornate & magnifice construere ædificia publica, templa, portus, & similia: particulares autem aedes, quantumuis essent præstantiorum virorum, non magis quam vicinorum, apparere, ut ait Demosthenes in *Orat. de reip. ordm. & aduersus Aristocrata.* Et Valerius Publicola ne specie arcis offenderet populum eminentes aedes suas in plana submisit, *Plinius l. 15. de vir. illustr. Dionys. Halic. lib. 5. Plutar. in eius vita. Vale. Max. lib. 4. c. 1. & alii. §. Opera t̄ publica omnibus profunt, & ideo maxime cura adhibenda est, ut ea pulchra, & solida, tuta, & magnifica sint.* Leges itaque eo diriguntur, atque ne prius nouum incoetur quam vetus perficiatur, saltem sine Principis licentia, *l. 4. §. l. inemo. 12. §. l. fin. de operib. pub. li. 8. C. tit. 12. l. 3. 15. 16. 17. 19. 21. 27. & 29. tit. in 15. lib. C. Theod. tit. 1.* Et proinde pecunia legata ad opus nouum, prius potest refici verus, si alia pecunia non sufficiat, & satis sit operum publicorum, *Callistrat. l. pecuniam. 7. de oper. publ. li. 50. P. tit. 10.* ¶ Et t̄ vt solida sint opera, qui ædificat. De vitio ædificii tenetur intra quindecim annos, *l. omnes. 7. C. de oper. pub. extra casus fortuitos.* Curatorque operis non tantum se, sed & suos obligat heredes, & ob cessationem, *l. 1. eod. P. ¶* Vt autem tuta sint, cautum ne quis priuatus iuxta opera publica ædificet, ut circa theatra vel amphitheatra, *l. 3. eod. P. Et ædificia diruntur ob metum insidiarum vel incendii, l. ædificia. 13. C. eod. relicto spatio quindecim pedum inter hæc & priuata opera, l. si cui 9. §. l. si. C. de æd. priuat. Et si iuxta horrea publica, centum pedum *l. 4. de oper. publ. in Cod. Theodos. omni præscriptione etiam reiecta, l. præscriptio. eodem C. Theodos. ¶* Permissum tamen t̄ aliquando super ergasteria publica ædificare, *l. competimus. 9. eo. tit. C. Theod.* Quin si opus publicum ædificandum conceditur interdum, & diruere priuata ædificia, dummodo valorem 50. librarum non excedat, non alia, *l. si quanto. 8. C. de operib. publ. in C. Iustini. §. in l. 3. eo. ap. Theodos. ¶* Magnifica t̄ portus sint, cauetur primum, omnes sine exceptione contribuere debere, *l. ad portus. 6. eod. C. Iust. l. omnes. 11. C. ¶* Excipiuntur alicubi senatores *l. 5. eod. tit. in C. Theodos.* Dehinc vt in operibus publicis publico sumtu excitatis, nemo præterquam Princeps titulos suos vel nomen scribat, *l. 3. §. l. si quis. 9. eod. tit. in C. Iustini.* Impensis tamen tunc accepto ferendis curatoribus, *l. 2. eod. C. Iustini.* dummodo rationes reddant præsidibus prouinciarum, & aliis viris spectabilibus, *l. vn. de ratiocin. operum pub. nisi quis suis sumtibus ædifi. auerit opus publicum, tunc enim permittitur nomen suum inscribere volente populo l. 2. §. 7. de oper. pub. P.* Nec tamen reparanti suo sumtu, eius nomen qui ædifi. aut suo quoque sumtu licet delere, sed suum tantum sublicere, *l. 7. P. ¶* Ad magnificam etiam t̄ quoque pertinet, ne prætoria, loca publica aliis quàm publicis personis, concedantur inhabitanda, *l. 3. de oper. pub. in C. Iustini.* Domus Principis basilicæ & palatii plerumque dicitur, in quo tantum habitare debent post Principem, qui eius vltibus inferuiit, & alii ex iudi. & ei ædificia cõgrua dirui, *l. qui cumq. 16. de e. or. b.**